

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Земельно - правове відділення
Циклова комісія юридично-соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної
роботи
29 серпня 2025 р.

Людмила БАЛДИЧ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи правознавства

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва галузі знань)

галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія
(шифр і назва спеціальності)

спеціальність G19 Будівництво та цивільна інженерія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Будівництво та експлуатація будівель і споруд
(назва)

Рівне – 2025 рік

Програму навчальної дисципліни «Основи правознавства» розроблено на основі освітньо- професійної програми «Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн», спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 24 квітня 2024 року № 11 та спеціальності G19 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво, затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 25 квітня 2025 року № 10

Розробники: *Ільїн Вадим Анатолійович*,
викладач юридичних дисциплін, спеціаліст вищої категорії,

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії юридично-соціальних дисциплін

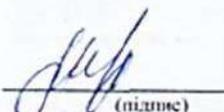
Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії юридично-соціальних дисциплін

29 серпня 2025 р. Ольга ЧОРНОБРИВА
(підпис) (ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

29 серпня 2025 року Голова Людмила БАЛДУЧ
(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	молодший спеціаліст
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курсовий проект (робота)	
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	4 (2)
Аудиторні години:	36
Лекційні	36
Практичні	-
Семінарські	-
Самостійна робота	54
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Основи правознавства” є розуміння здобувачами освіти Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування високого рівня правової освіти та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін “Історія України”, “Безпека життєдіяльності”, “Основи екології”.

Супутні та наступні навчальні дисципліни – “Соціологія”, “Основи філософських знань”, “Основи економічної теорії”, “Основи охорони праці”, “Земельне право”.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів освіти з основами теорії держави і права і на цій основі сформувані їхнє уявлення про державно-правові реалії України;
- поглибити знання здобувачів освіти про виникнення, типи та форми держави, історію розвитку української державності, сучасну українську державу та її органи;
- поглиблення знання здобувачів освіти про соціальні норми, сформувані системне уявлення про правові норми, галузі права, правовідносини, правопорядок, правопорушення та юридичну відповідальність;
- сформувані поняття про способи підтримання правопорядку, механізми захисту прав і свобод громадян;
- виховувати переконаність у необхідності дотримання правових норм, непримиренності до протиправної поведінки;
- виробити вміння аналізувати суспільно-політичні події, користуватися правовими актами, юридичною літературою;
- формувати навички діяти згідно з нормами права у конкретних життєвих ситуаціях;
- сформувані вміння використовувати набуті знання у практичному житті.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- правові поняття та терміни;
- структуру права і законодавства;
- підстави виникнення, зміни та припинення правових відносин;
- поняття і ознаки правосвідомості та правової культури, правової поведінки та юридичної відповідальності;
- джерела чинного законодавства України;
- правила підготовки та застосування нормативно-правових актів в Україні;
- основи конституційного права України;
- органи державної влади та місцевого самоврядування в Україні та порядок їх формування;
- судові, правоохоронні та правозахисні органи України;
- загальні положення основних галузей права України;

вміти:

- здійснювати правовий аналіз конкретних суспільних відносин та самостійно класифікувати їх відповідно до конкретної галузі права;
- володіти правовими поняттями і термінами та використовувати їх;
- орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- правильно користуватися спеціальною літературою з різних галузей права України;
- застосовувати у практичній діяльності та повсякденному житті норми чинного законодавства;
- використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини у судових та інших державних органах України;
- складати документи правового характеру;
- грамотно оцінювати юридичні факти, аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства і виробляти власну життєву позицію.

Очікувані результати навчання.

Після вивчення дисципліни «Основи правознавства» у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

Загальні:

ЗК1 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини громадянина в Україні.

ЗК2 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК7 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК1 - Здатність користуватися нормативною, технічною і довідковою літературою, дотримуватися вимог ДБН та ДСТУ під час проектування, виконання робіт в галузі будівництва та цивільної інженерії.

РН1 - Розуміти основи демократичного устрою держави, верховенства права, знати і реалізовувати права і обов'язки громадянина України.

РН8 - Знати нормативні документи в галузі будівництва, архітектури і управлінської діяльності та грамотно застосовувати їх під час вирішення задач будівництва та цивільної інженерії.

3. Програма навчальної дисципліни

1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Походження, виникнення держави і права. Історичні типи держави. Поняття і сутність держави. Характеристика функцій держави, поняття механізму та апарату держави. Держава в політичній системі суспільства. Функції держави. Конституційні основи формування правової держави в Україні. Поняття громадянського суспільства і його співвідношення з правовою державою.

Ознаки та призначення права, система права, джерела (форми) та структура права. Норми права. Поняття та структура правових відносин. Правопорушення та юридична відповідальність. Роль держави і громадськості в запобіганні правопорушень. Поняття і види правосвідомості і правової культури.

2. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

Конституційне право – провідна галузь права України. Конституція України як Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина, громадянство в Україні. Виборча система України. Верховна Рада України – вищий орган законодавчої влади, її функції. Президент України – глава держави, його повноваження. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування в Україні. Виборче право та виборча система.

3. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Поняття цивільного права і цивільних правовідносин. Цивільне законодавство. Фізичні та юридичні особи як учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність. Правочини. Представництво. Правове регулювання власності в Україні. Право

інтелектуальної власності. Право на захист цивільних прав та інтересів. Правова давність. Основи спадкового права. Поняття спадкування за законом та заповітом. Порядок прийняття спадку.

Зобов'язальне право. Поняття та види зобов'язань. Підстави виникнення і припинення. Договір як основна підстава виникнення зобов'язань, способи забезпечення виконання зобов'язань.

4. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Поняття та принципи сімейного права. Шлюб і сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Порядок припинення шлюбу. Права та обов'язки батьків і дітей. Опіка і піклування, усиновлення, патронат. Акти цивільного стану.

5. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Поняття та джерела адміністративного права. Поняття та склад адміністративних правопорушень. Адміністративна відповідальність, види адміністративних стягнень та порядок їх застосування.

Органи виконавчої влади, їх система. Державні службовці. Правовий статус та класифікація. Форми і методи державного управління. Поняття і класифікація актів управління.

6. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Поняття, джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективний договір. Трудовий договір, його сторони, зміст. Форми і строки договору. Порядок прийняття на роботу. Випробування при прийнятті на роботу. Трудовий стаж і його види. Трудова книжка працівника. Порядок припинення трудового договору за ініціативи працівника та власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.

Трудова дисципліна: методи забезпечення, види дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Трудові спори, порядок розгляду.

Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні. Державна соціальна підтримка сім'ї, материнства, дитинства, інших категорій громадян.

7. ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Основні засади здійснення господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарювання. Підприємництво в Україні. Поняття, суб'єкти підприємництва. Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання: поняття, підстави виникнення, порядок виконання. Поняття, функції, види господарських договорів. Поняття та особливості господарсько-правової відповідальності.

8. ОСНОВИ АГРАРНОГО ПРАВА

Поняття, види, зміст аграрних правовідносин. Характеристика об'єктів та суб'єктів аграрного права. Правове становище аграрних підприємств кооперативного типу, фермерського господарства, особистого селянського господарства, державних сільськогосподарських підприємств.

9. ОСНОВИ ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Поняття та джерела земельного права України. Право власності на землю. Право землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Оренда землі. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Вирішення земельних спорів. Контроль за використанням і охороною земель.

Поняття екологічного права. Екологічні права та обов'язки громадян України. Правове регулювання використання природних ресурсів. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні. Природно-заповідний фонд України. Правова охорона атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу. Види відповідальності за екологічні правопорушення.

10. ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Фінансова діяльність та фінансове право України. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування. Законодавство України про банки і банківську діяльність. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

11. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Поняття кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині. Кримінальна відповідальність. Кримінальне покарання-поняття види та підстави застосування. Обставини, що виключають злочинність діяння.

12. ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття і система правоохоронних органів. Органи прокуратури в Україні. Завдання і функції поліції. Служба безпеки України, нотаріат, адвокатура, судова система та органи юстиції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	усього	денна форма				усього	заочна форма			
		у тому числі					у тому числі			
		л	п	с	с.р.		л	п	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1										
Тема 1. Основи теорії держави і права	6	2	-	-	4					
Тема 2. Основи конституційного права	6	2	-	-	4					
Тема 3. Основи адміністративного права	4	2	-	-	2					
Тема 4. Основи цивільного права	8	4	-	-	4					
Тема 5. Основи сімейного права	6	2	-	-	4					
Разом за змістовим модулем 1	30	12	0	0	18					
Змістовий модуль 2										
Тема 6. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення	8	4	-	-	4					

Тема 7. Основи господарського права	8	4	-	-	4					
Тема 8. Основи аграрного права	8	2	-	-	6					
Тема 9. Основи земельного та екологічного права	6	2	-	-	4					
Разом за змістовим модулем 2	30	12	-	-	14					
Змістовний модуль 3										
Тема 10. Основи фінансового права	8	2	-	-	6					
Тема 11. Основи кримінального права	10	4	-	-	6					
12. Основи правоохоронної діяльності	12	6	-	-	6					
Разом за змістовим модулем 2	30	12	0	0	18					
Усього годин	90	36	0	0	54					

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
IV семестр				
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1			Основи теорії держави і права	
	1	Лекція 1	Походження та виникнення держави і права. Поняття і сутність держави.	2
		Самостійне вивчення	Держави, які існували на території сучасної України	4
2			Основи конституційного права	
	2	Лекція 2	Поняття конституції як основного закону держави. Конституційно-правовий статус людини і громадянина.	2
			Органи державної влади. Адміністративно-територіальний устрій України.	4
3			Основи адміністративного права	
	3	Лекція 3	Поняття та джерела адміністративного права. Адміністративне правопорушення.	2
		Самостійне вивчення	Органи виконавчої влади, їх система. Державні службовці. Правовий статус та класифікація.	2
4			Основи цивільного права	
	4	Лекція 4	Поняття цивільного права і цивільних правовідносин Цивільне законодавство.	2
	5	Лекція 5	Поняття спадкування. Спадкування за заповітом і за законом.	2
		Самостійне вивчення	Правове регулювання власності в Україні. Захист права власності. Право інтелектуальної власності.	4
5			Основи сімейного права	
	6	Лекція 6	Поняття сімейного права. Шлюб та сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір.	2
		Самостійне вивчення	Права та обов'язки батьків та дітей. Опіка і піклування. Усиновлення, удочеріння.	4
<i>Змістовий модуль 2</i>				
6			Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення	
	7	Лекція 7	Поняття і джерела трудового права. Трудовий договір: поняття та порядок укладення. Підстави припинення трудового договору.	2
	8	Лекція 8	Види робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Оплата праці.	2
		Самостійне вивчення	Право соціального захисту і соціального забезпечення.	2
		Самостійне вивчення	Трудовий стаж і його види. Трудова книжка працівника.	2
7			Основи господарського права	2
	9	Лекція 9	Основи господарського права. Основні засади здійснення господарської діяльності в Україні.	2
	10	Лекція 10	Види господарських договорів та виконання зобов'язань	2

		Самостійне вивчення	Створення та ліквідація суб'єктів господарювання	4
8			Основи аграрного права	
	11	Лекція 11	Основи аграрного права. Поняття, види та зміст аграрних правовідносин.	2
		Самостійне вивчення	Правове становище аграрних підприємств кооперативного типу, фермерського господарства, особистого селянського господарства, державних сільськогосподарських підприємств.	6
9			Основи земельного та екологічного права	
	12	Лекція 12	Поняття та джерела земельного права України. Право власності на землю. Оренда землі.	2
		Самостійне вивчення	Основи екологічного права України. Червона книга України.	4
Змістовий модуль 3				
10			Основи фінансового права	
	13	Лекція 13	Фінансове право та фінансова діяльність в Україні. Державний бюджет України.	2
		Самостійне вивчення	Законодавство України про банки і банківську діяльність. Довірчі товариства.	6
11			Основи кримінального права	
	14	Лекція 14	Поняття та ознаки злочину. Класифікація злочинів. Стадії вчинення злочину.	2
	15	Лекція 15	Необхідна оборона та крайня необхідність	2
		Самостійне вивчення	Види покарань та їх застосування	6
12			Основи правоохоронної діяльності	3
	16	Лекція 16	Правоохоронна діяльність держави. Поліція. Прокуратура. СБУ.	4
	17	Лекція 17	Основи правозахисної діяльності. Адвокатура. Нотаріат.	2
			Всього	90

6. Індивідуальні завдання

	Тема дисципліни	Вид завдання	Календарні строки і форма контролю
1.	Поняття і походження юриспруденції – науки про державу і право.	Реферат	Протягом семестру
2.	Види юридичних наук.	Реферат	Протягом семестру
3.	Місце теорії держави і права в системі юридичних наук.	Реферат	Протягом семестру
4.	Поняття і визначення типу і видів держави.	Реферат	Протягом семестру
5.	Поняття і структура політичної системи держави.	Реферат	Протягом семестру
6.	Поняття, основні ознаки і визначення правової держави.	Реферат	Протягом семестру
7.	Поняття громадянського суспільства.	Реферат	Протягом семестру
8.	Співвідношення держави і громадянського суспільства.	Реферат	Протягом семестру
9.	Принцип єдності і розподілу державної влади.	Реферат	Протягом семестру
10.	Поняття і види соціальних норм .	Реферат	Протягом семестру
11.	Право і мораль: порівняльна характеристика.	Реферат	Протягом семестру
12.	Види і загальна характеристика нормативних актів.	Реферат	Протягом семестру
13.	Індивідуальні правові акти.	Реферат	Протягом семестру
14.	Систематизація правових актів.	Реферат	Протягом семестру
15.	Загальна характеристика галузей права.	Реферат	Протягом семестру
16.	Поняття та ознаки юридичної відповідальності.	Реферат	Протягом семестру
17.	Громадянство України.	Реферат	Протягом семестру
18.	Особливості місцевих виборів.	Реферат	Протягом семестру
19.	Адміністративно-правові норми, їх особливості.	Реферат	Протягом семестру
20.	Цивільне право України: поняття і система.	Реферат	Протягом семестру
21.	Система та джерела сімейного права.	Реферат	Протягом семестру
22.	Конституційне право на соціальний захист.	Реферат	Протягом семестру
23.	Приватизація земельних ділянок.	Реферат	Протягом семестру
24.	Основні поняття і система кримінального права України.	Реферат	Протягом семестру
25.	Правосуддя в Україні Поняття, основні ознаки та принципи.	Реферат	Протягом семестру

7. Перелік питань на залік

1. Історичні типи держави.
2. Поняття і сутність держави. Характеристика функцій держави, поняття механізму та апарату держави.
3. Поняття громадянського суспільства і його співвідношення з правовою державою.
4. Ознаки та призначення права, система права, джерела (форми) та структура права. Норми права.
5. Правопорушення та юридична відповідальність.
6. Характеристика загальних засад конституційного ладу України.
7. Конституційно-правовий статус людини і громадянина, громадянство в Україні.
8. Виборча система України.
9. Поняття цивільного права і цивільних правовідносин.
10. Фізичні та юридичні особи як учасники цивільних правовідносин.
11. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність.
12. Право інтелектуальної власності.
13. Основи спадкового права.
14. Шлюб і сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір.
15. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.
16. Майнові права та обов'язки подружжя.
17. Порядок припинення шлюбу.
18. Права та обов'язки батьків і дітей.
19. Опіка і піклування, усиновлення, патронат.
20. Акти цивільного стану.
21. Поняття та джерела адміністративного права.
22. Поняття та склад адміністративних правопорушень.
23. Адміністративна відповідальність, види адміністративних стягнень та порядок їх застосування.
24. Поняття, джерела трудового права.
25. Колективний договір. Трудовий договір, його сторони, зміст. Форми і строки договору.
26. Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.
27. Трудова дисципліна: методи забезпечення, види дисциплінарних стягнень.
28. Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення.
29. Суб'єкти господарювання. Підприємництво в Україні.
30. Характеристика об'єктів та суб'єктів аграрного права.
31. Поняття та джерела земельного права України.
32. Право власності на землю. Право землекористування. Права та обов'язки землекористувачів.
33. Оренда землі. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
34. Екологічні права та обов'язки громадян України.
35. Правове регулювання використання природних ресурсів.
36. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні.
37. Бюджет і бюджетна система.
38. Система оподаткування.
39. Законодавство України про банки і банківську діяльність.
40. Поняття кримінального права.
41. Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині.
42. Кримінальна відповідальність.
43. Поняття і система правоохоронних органів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Основи правознавства» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, диспут.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- студентські презентації та вступи;
- залік.

Зміст курсу дисципліни «Основи правознавства» поділений на 2 змістових модулі. Кожний модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-12.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно.

Рейтингову кількість балів студента формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування або усного опитування.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) студент отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем двох змістових модулів:

Оцінювання за формами контролю

	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (залік)	Разом
%	30	30	40	100
Мінімум	0	0	0	0
Максимум	50	50	50	50

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;

- питання розкрито фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу– **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі– **31-36 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Шкала оцінювання

Відсоток формування компетентностей та набуття програмних результатів навчання	Рейтинг за п'ятдесятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості
96-100	48, 49, 50	5	відмінно
90-95	45, 46, 47	5	відмінно
84-89	42, 43, 44	4	добре
75-83	38, 39, 40, 41	4	добре
67-74	34, 35, 36, 37	3	задовільно
60-66	30, 31, 32, 33	3	задовільно
менше 60	0-29	2	незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Навчальна (типова) програма
3. Робоча програма навчальної дисципліни
4. Плани занять
5. Конспект лекцій з дисципліни
6. Завдання для обов'язкової контрольної роботи
7. Інструкційно-методичні матеріали до семінарських занять
8. Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять
9. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
10. Питання до модульних контрольних робіт
11. Контрольні тестові завдання до модульних контрольних робіт
12. Питання до екзамену
13. Екзаменаційні білети
14. Навчальний посібник
15. Роздавальний матеріал
16. Презентації до тем

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Петришин О.В. та ін. Теорія держави і права: підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН О.В. Петришина; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Харків : Право, 2014.
3. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. / П.М. Рабінович. – Львів : Край, 2008. – 224 с.
4. Татарчук В.І. Теорія держави і права : навч. посіб. для підготовки до іспитів. – Центр учбової літератури – 2016 р. – 184 с.
5. Цвік М.В., Петришин О.В., Авраменко Л.В. та ін. Загальна теорія держави і права : підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків : Право, 2009. – 400 с.
6. Рудик П.А. Теорія держави: основні теорії, концепції підходи до вивчення : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Київ : Алерта, 2015. – 288 с.
7. Рудик П.А. Основи теорії держави : навч. посіб.; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : Алерта, 2013. – 206 с.
8. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси науки, культури та освіти : (Конспект лекцій з курсу “Актуальні проблеми теорії держави та права”. – Київ, 2014) [Електронний ресурс] – Режим доступу до консп.: <http://studies.in.ua/aktualni-problemy-teorii-derzhavy-ta-prava-lekcii.html>.
9. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси науки, культури та освіти : (Машков А. Проблеми теорії держави і права, 2015) [Електронний ресурс] – Режим доступу до підруч. : <http://westudents.com.ua/glavy/68654-spvvdnoshennya-navchalno-distsiplni-quotproblemi-teor-derjavi-pravaquot-abo-quotproblemi-teor-pravaquot-z-naukoyu-quotteorya-derjavi-pravaquot-quotteorya-pravaquot/html>.
10. Тлумачний словник з теорії держави і права / упоряд. К.Г. Волинка. – Київ : Магістр ХХІ сторіччя, 2006. – 112 с.
11. Марченко М.Н. Проблеми теорії держави і права. – Москва : 2013. – 766 с.
12. Петришин О.В., Погребняк С.П., Смородинський В.С. та ін. Теорія держави і права / За ред. О.В. Петришина. – Харків : Право, 2015. – 368 с.
13. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : підручник. – 4-те вид., доп. і перероб. – Київ : Алерта, 2014. – 524 с.
14. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. / М.В. Кравчук (авт.-упоряд.). – Київ : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2014. – 608 с.
15. Кравчук М.В. Проблеми теорії держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. – Тернопіль : Терно-граф, 2015. – 480 с.
16. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. / М.В. Кравчук (авт.-упоряд.). – Київ : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2014. – 608 с.
17. Каткова Т.Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. – Харків : Право, 2014. – 96 с.
18. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол. Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – Київ : Укр. Енцикл.
19. Поліщук М.С. Правознавство : навч. посіб. для студ. неюридич. спец. / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
20. Теорія держави і права : елементарний курс : навч. посіб. / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва. – 3-є вид. – Харків : Одиссей, 2012. – 432 с.